

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-16-0602**
Zvyšovanie relevantnosti účtovných informácií v SR - od nákladov k hodnote

Zodpovedný riešiteľ **prof. Ing. Milos Tumpach, PhD.**
Príjemca **Ekonomická univerzita v Bratislave - Fakulta hospodárskej informatiky**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Ekonomická univerzita v Bratislave (Fakulta hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave, Katedra účtovníctva a audítorstva)

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

Na riešení nespupracovalo žiadne zahraničné pracovisko

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

Výsledkom projektu neboli žiadne udelené patenty, vynálezy ani úžitkové vzory

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Počas riešenia projektu bolo publikovaných dovedna 131 publikácií v rôznych kategóriách (bližší prehľad je uvedený nižšie), jedna publikácia je pripravená na publikovanie v r. 2022: Za najvýznamnejšie publikácie zhrňujúce výsledky projektu je možné považovať nasledujúce publikácie:

- (monografia pripravovaná do tlače) Gedeon, Milan (2022): Možnosti eliminácie nedokonalostí účtovnej legislatívy v SR. Bratislava : Súvaha. ISBN 978-80-974151-1-2
- monografia: KRIŠKOVÁ, Petra - UŽÍK, Ján. Metodické aspekty implementácie auditorských štandardov ako súčasť ekonomicko-právneho prostredia Slovenskej republiky. 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2020. 115 s [6,22 AH]. APVV-16-0602. ISBN 978-80-7598-945-1.
- vysokoškolská učebnica: JUHÁSZOVÁ, Zuzana - MÁZIKOVÁ, Katarína - PAKŠIOVÁ, Renáta - KADLEČÍKOVÁ, Olga. 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2021. [260 s.] [14,5 AH]. APVV-16-0602. ISBN 978-80-7676-252-7
- článok v karentovanom časopise: TUMPACH, Miloš - SUROVIČOVÁ, Adriana - JUHÁSZOVÁ, Zuzana - MARCI, Anton - KUBAŠČÍKOVÁ, Zuzana. Prediction of the Bankruptcy of Slovak Companies Using Neural Networks with SMOTE. In Ekonomický časopis : časopis pre ekonomickú teóriu, hospodársku politiku, spoločensko-ekonomické prognózovanie = journal for economic theory, economic policy, social and economic forecasting. - Bratislava : Ekonomický ústav SAV : Prognostický ústav SAV, 2020. ISSN 0013-3035, 2020, roč. 68, č. 10, s. 1021-1039 online. APVV-16-0602.
- článok v impaktovanom časopise: TUMPACH, Miloš - JUHÁSZOVÁ, Zuzana -

KUBAŠČÍKOVÁ, Zuzana - KRIŠKOVÁ, Petra. Datasets of Impact of the First-Time Adoption of IFRS 16 in the Financial Statements of Slovak Compulsory IFRS Adopters. - Registrovaný: Web of Science, Registrovaný: Scopus. In Data in Brief. - Amsterdam : Elsevier Science Publishers B.V. ISSN 2352-3409, 2021, vol. 36, no. June, pp. 1-8 online. APVV-16-0602.

Súhrnná štatistika výstupov podľa kategórií publikačnej činnosti:

AAA Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách - 2
ABA Štúdie v časopisoch a zborníkoch charakteru vedeckej monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách - 1
ABC Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách - 2
ACA Vysokoškolské učebnice vydané v zahraničných vydavateľstvách - 1
ACB Vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách - 1
ADD Vedecké práce v domácich karentovaných časopisoch - 1
ADE Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch - 1
ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch - 53
ADM Vedecké práce v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS - 6
AED Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách - 2
AFB Publikované pozvané príspevky na domácich vedeckých konferenciách - 1
AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách - 28
AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách - 28
BAA Odborné monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách - 1
BCI Skriptá a učebné texty - 2
BFA Abstrakty odborných prác zo zahraničných podujatí (...) - 1

Uplatnenie výsledkov projektu

Vzhľadom na zameranie projektu a zloženie riešiteľského tímu sa výsledky realizovali, resp. budú realizovať v nasledujúcich oblastiach a to v podobe priamych či nepriamych dosahov. Priame dosahy:

1. Vytvorenie prehľadu nedostatkov ktoré existujú oblasti účtovných informácií a bránia ich efektívnemu využívaniu v praxi, spolu s návrhom nástrojov na ich čiastočnú redukciu. Prehľad je tvorený súborom znalostných výstupov prezentovaných v publikáciách, zameraných jednak na národnú účtovnú legislatívu, úplatňovanie IFRS v podmienkach SR.
2. Návrhy na využívanie existujúcich informácií spôsobmi, ktoré sa v podmienkach SR využívajú iba v obmedzenom rozsahu (napríklad využívanie neuronových sietí s využitím nástrojov na redukciu oversamplingu) resp. takmer vôbec (textová analýza údajov z účtovnej závierky).

Nepriame dosahy:

1. Aktivácia vedcko-výskumnej a publikačnej činnosti na pracovisku, aj vďaka projektu bolo úspešne ukončené jedno habilitačné konanie a začalo sa jedno inauguračné konanie.
2. Využívanie výstupov projektu vo vzdelávaní, výsledky sú dostupne prostredníctvom vysokoškolských učebníc (2) a skript a učebných textov (2), článkov aj aj v podobe transferu vedomostí. Vedúci riešiteľského tímu je súčasne navrhovanou osobou hlavnou osobou zodpovednou za 3 študijné programy v oblasti účtovníctva a audítorstva (na všetkých 3 stupňoch štúdiach), v r. 2022 navrhované na akreditáciu ich úpravy v súlade s novými pravidlami pre zabezpečenie kvality vysokoškolského vzdelávania.
3. Transfer vedomostí do praxe. S ohľadom na relatívne nízky vplyv impaktovaných vedeckých článkov na decízne orgány v oblasti regulácie účtovníctva sa predpokladá zhrnutie poznatkov a ich prezentácia pri príležitosti 70. výročia Katedry účtovníctva a audítorstva za účasti zástupcov účtovnej profesie, akademickej sféry a reprezentantov decíznych a štátnych orgánov s cieľom využiť uvedené poznatky pri kreovaní nezávislej národnej interpretačnej autority zameranej na riešenie problémov a otázok v oblasti účtovníctva.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

V rámci 11 etáp ktorých realizácia bola naplánovaná na roky 2017 až 2021. Môžeme skonštatovať, že ku dňu vypracovania správa boli všetky, okrem 2 etáp, úspešne ukončené a nebudú pokračovať po r. 2021. V prípade etapy číslo 11 budú aktivity zamerané na disemináciu výsledkov pokračovať aj za r. 2021 (resp. 2024), jej úplne ukončenie v r. 2021 by teda nebolo v súlade s požiadavkami efektívneho vynaloženia prostriedkov pridelených Agentúrou. Etapa č. 10 (návrh presunu údajov medzi štruktúrovanými časťami účtovnej závierky {výkazy} a jej neštruktúrovanými časťami {poznámky}) bol zásadným spôsobom ovplyvnený Delegovaným Nariadením Komisie (EU) 2019/815 zo 17. decembra 2018 dopĺňajúcim smernicu 2004/109/ES Európskeho parlamentu a rady v oblasti regulačných technických štandardov k špecifikácií jednotného elektronického formátu. S ohľadom na tieto skutočnosti sa v r. 2022 dokončí štúdia, ktorá bude otázky presunu údajov (cieľ etapy 10) reflektovať v svetle implementačnej praxe k uvedenej smernici.

Pretože projekt sa sústreďoval na zlepšenie vypovedacej schopnosti účtovných údajov prostredníctvom identifikácie súčasných nedostatkov národného účtovného systému a návrhu na ich eliminovanie predpokladali sme, že publikačné možnosti bude obmedzené iba na časopisy publikované v SR, ktoré nie sú (okrem pár výnimiek) zaradené do databáz Scopus, Web of Science či sa nenachádzajú na zozname Nordic List. Tieto výhrady sa našťaste nepotvrdili, hoci je pravda, že štúdie zamerané na komparáciu stavu vo viacerých krajinách môžu osloviť širšiu vedeckú komunitu – čím rastie ich publikačný ale aj citačný potenciál.

Výsledky projektu boli komplexne spracované v monografii Možnosti eliminácie nedokonalostí účtovnej legislatívy v SR (prijatej do tlače) a ďalej vo vysokoškolskej učebnici Účtovníctvo, čiastkové oblasti boli predmetom samostatných článkov. Ukazuje sa, že perspektívnou oblasťou bezprostredne nasledujúceho výskumu (spin-up) by mohla byť textová analýza neštruktúrovaných údajov z účtovnej závierky a to predovšetkým pre to, že sa v nich a) skrývajú informácie ktoré údaje vo výkazoch vysvetľujú či dopĺňajú, b) na rozdiel od číselných údajov z výkazov nie sú dostupné v podobe profesionálnych databáz (napr. Orbis od spoločnosti Bureau van Dijk), c) ide o oblasť v ktorej s prelínajú inak nesúvisiace oblasti ekonómie a lingvistiky. Riešiteľský tím preto v septembri 2021 nadviazal, zatiaľ neformálnu, spoluprácu s výskumníkmi na Filozofickej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci.

Výskumný tím má súčasne ambíciu využiť príležitosť 70 výročia založenia Katedry účtovníctva a audítorstva na prezentovanie výsledkov výskumu predovšetkým z pohľadu identifikovaných nedostatkov a otvorenia otázky vytvorenia národne intepretačnej authority ktorá by (v medziach právnych predpisov) poskytovala usmernenia v prípadoch, ktoré sú existujúcou účtovnou legislatívou riešené nejednoznačne, nedostatočne alebo nie sú ňou riešené vôbec. V prípade úspechu by táto iniciatíva mohl predstavovať veľký krok k ďalšiemu zvyšovaniu relevantnosti účtovných dát v SR.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The research project was planned to be carried out in 11 consecutive phases, which have to be carried out in years 2017 through 2021. It can be concluded that, as of the date of the final report (31/02/2022) all, except for two of them, have been completely finished and not be continued after the year 2021. As for the phase 11, the activities focused on the dissemination of the results will continued even beyond the year 2021 (2024 respectively), because its overall ending in 2021 will be in contradiction with the requirement of the efficient use of the granted resources of the Agency. Phase No. 10 (Proposal for a relocation of the data between structured {values recognized in the financial statements} and unstructured {narratives within the notes} parts of the financial statement) was vastly influenced by the Delegated Regulation of the Commission (EU) 2019/815 from 17th of December 2018, supplementing Directive 2004/109/EC of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards on the specification of a single electronic reporting format. To address these requirements, the study which will be reflect the new respective implementation practice related to the relocation of the data (aim of the phase 10) will be completed by the end of the 2022.

Because the project was focused on the enhancement of the relance of the accounting data through both the identification of the current deficiencies of the national accounting and their elimination, we assumed, that the scope for the publication of the results would be rather

limited only to Slovak journals which, except for a few exceptions, are neither listed in the Scopus (or Web of Science respectively), nor they presented in the Nordic List. Fortunately, these assumptions prove not to be true, even though it could be said, that the studies focused on the comparisons of the conditions on different countries could more likely attract interest of the scientific community in much larger proportions – which could contribute to enhancement of their potential to be published and cited.

The results of the project were comprehensively summarized in the monography “Opportunities for the elimination of the imperfection of the accounting regulatory framework in Slovakia (accepted by the publisher), in the textbook “Accounting” to be used by the universities. In addition, some of the particular problems were addressed by the individual papers in journals. It is assumed, that the textual analysis of the non-structured data from the financial statements could be a direct follow-up (spin-up) of the research project, mainly because: a) such data could explain and/or complement the numeral data presented in the statements, b) unlike the numeral data, non-structured data are not available in professional databases (e. g. Orbis from Bureau van Dijk), c) it is a niche which presents an intersection of otherwise unrelated areas of economics and the linguistics. In order to overcome the resulting problems, in September 2021 the research team has established, so far only an informal, collaboration with the researchers from the Faculty of the Philosophy at the Palacký University Olomouc.

In addition, the research team plan to use the 70th anniversary of the foundation of the Department of Accounting and Auditing for the presentation of the results of the research with a focus on the identified insufficiencies and to propose the foundation of the national interpretation authority which would (within the statues of the law) provide guidance for cases, for which the current accounting regulatory framework is either contradictive, insufficient, or absent. If successful, the initiative could be a great leap toward further enhancement of the relevance of accounting data in Slovakia.